

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Adam Redzik

w sprawie z protestu wyborczego J. Ł.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej, Przewodniczącego

Okręgowej Komisji Wyborczej w W., Prokuratora Generalnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 19 listopada 2019 r.

postanawia

pozostawić protest bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

J. Ł. – zastępca przewodniczącej Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w W. pismem z dnia 22 października 2019 r. wniosła protest wyborczy przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu RP przeprowadzonych dnia 13 października 2019 r. w Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w Urzędzie Dzielnicy (...) z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, wymienionych w Rozdziale XXXI Kodeksu karnego, dotyczących przebiegu głosowania i ustalenia jego wyników, a także naruszenia prawa wyborczego określonego w Kodeksie wyborczym oraz wytycznych dla OKW zawartych w Uchwale Państwowej Komisji Wyborczej Nr 210/2019, a dotyczących przebiegu głosowania. Wnosząca protest zarzuciła:

1. nienależyte zabezpieczenie pomieszczenia, w którym z soboty na niedzielę przechowywane były materiały wyborcze. W jej ocenie plomba do pomieszczenia niedostatecznie zabezpieczyła samo pomieszczenia, a tym samym karty do głosowania i pieczęć;

2. brak zgody członków komisji na wcześniejsze rozpoczęcie jej prac, co umożliwiło jedynie przeliczenie kart do głosowania oraz opieczętowanie części z nich przed rozpoczęciem głosowania. Zdaniem wnoszącej protest doprowadziło to do sytuacji, w której stemplowanie pozostałych kart musiało zostać wykonane już po otwarciu lokalu;

3. nieodpowiednie dla komisji warunki lokalowe (nieodpowiednia powierzchnia i warunki, tj. umieszczenie kart do głosowania w innym lokalu, poza lokalem wyborczym, brak flagi narodowej, brak krat w oknach, stoły z tekturowymi nakładkami, wykorzystanie klucza elektronicznego do otwierania drzwi);

4. nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu głosowania;

5. pracę informatyka poza lokalem wyborczym.

Państwowa Komisja Wyborcza wniosła o pozostawienie protestu bez dalszego biegu. W ocenie Państwowej Komisji Wyborczej wniesiony protest wyborczy nie spełnia wymogów formalnych określonych przez art. 82 § 1 i art. 241 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (t.j. Dz.U. 2019, poz. 684 ze zm.; dalej: k.wyb.). Zdaniem Państwowej Komisji Wyborczej J. Ł. nie sformułowała zarzutów w sposób odpowiadający prawu oraz nie poparła ich odpowiednimi dowodami. W odpowiedzi na protest wskazano nadto, że wnosząca protest nie wniosła jakiegokolwiek zastrzeżenia do protokołów głosowania. Wszystkie te okoliczności sprawiły, że Państwowa Komisja Wyborcza uznała, że protest należy pozostawić bez dalszego biegu.

Okręgowa Komisja Wyborcza w W. odpowiadając na protest uznała, że wbrew zgłoszonym przez J. Ł. incydentom protest należy pozostawić bez dalszego biegu, ponieważ nie spełnia on wymogów określonych przez art. 82 § 1 k.wyb.

Prokurator Generalny w odpowiedzi na protest w części zawierającej zarzut popełnienia przestępstwa wniósł o pozostawienie go bez dalszego biegu. W zakresie pozostałych zarzutów protestu Prokurator Generalny wniósł o wydanie postanowienia zawierającego opinię, że jego zarzuty dotyczące naruszenia

przepisów k.wyb. są zasadne, lecz nie mają wpływu na wynik wyborów. W zakresie zarzutów protestu dotyczących naruszenia postanowień uchwały PKW Nr 210/2019 z dnia 2 września 2019 r. Prokurator Generalny uznał, że należy je uznać za bezzasadne.

Prokurator Generalny przedstawiając swoje stanowisko w części dotyczącej zarzutu popełnienia przestępstwa wyjaśnił, że wnosząca protest, wbrew wymogom art. 82 k.wyb., nie przedstawiła żadnych dowodów, które potwierdziłyby podnoszone przez nią twierdzenia. Ustosunkowując się do pozostałych zarzutów naruszenia k.wyb. Prokurator Generalny wskazał na konieczność wzięcia pod uwagę treści art. 49 § 1, art. 53g § 1a, art. 42 § 1 i 3 § oraz art. 75 § 1 i § 2a zd. 1 k.wyb. Przeprowadzając analizę wskazanych przepisów prawa Prokurator Generalny uznał, że skarżąca uprawdopodobniła naruszenie przez organ wyborczy przepisów k.wyb., dotyczących głosowania i ustalenia jego wyników, w konsekwencji czego zarzut ten należało uznać za zasadny, lecz nie mający wpływu na wynik wyborów. W zakresie zarzutów dotyczących naruszenia uchwały PKW nr 210/2019 z dnia 2 września 2019 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących zadań i trybu przygotowania oraz przeprowadzenia głosowania w obwodach głosowania utworzonych w kraju w wyborach do Sejmu i Senatu RP, zarządzonych na dzień 13 października 2019 r., Prokurator Generalny wyjaśnił, że nie spełniają one warunków określonych w art. 241 § 1 w zw. z art. 82 § 2 k.wyb., w konsekwencji czego należy je uznać za bezzasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 101 ust. 2 Konstytucji RP, wyborcy przysługuje prawo zgłoszenia do Sądu Najwyższego protestu przeciwko ważności wyborów na zasadach określonych w ustawie. Zasady te określa k.wyb. Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony z powodu:

- 1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Z kolei według art. 82 § 2 k.wyb., protest przeciwko ważności wyborów z powodu dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, o którym mowa w § 1, lub naruszenia przez właściwy organ wyborczy przepisów k.wyb. dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów może wnieść wyborca, którego nazwisko w dniu wyborów było umieszczone w spisie wyborców w jednym z obwodów głosowania. W myśl art. 241 § 1 i § 3 oraz art. 242 § 1 i § 2 k.wyb., w wypadku wyborów do Sejmu RP (na podstawie art. 258 k.wyb. wyborów do Senatu RP), protest wyborczy wnosi się do Sądu Najwyższego na piśmie. Wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których je opiera. Postępowanie powinno być ograniczone do dowodów przedstawionych lub wskazanych przez wnoszącego protest. Sąd Najwyższy może dopuścić dowód z urzędu, jeżeli uzna to za konieczne (art. 232 zdanie drugie w związku z art. 13 § 2 k.p.c.) lub powołać się na fakty powszechnie znane i znane sądowi z urzędu (art. 228 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Powyższe wskazuje, że protest wyborczy powinien opierać się na jednej z dwóch wskazanych wyżej ustawowych przesłanek. Użycie spójnika „lub” między tymi przesłankami oznacza, że podstawą protestu może być zarzut naruszenia jednej z tych dwóch podstaw lub obu jednocześnie. Sąd Najwyższy wyjaśnia dodatkowo, że k.wyb. przewiduje trzy rodzaje protestów wyborczych: przeciwko ważności wyborów, przeciwko ważności wyborów w okręgu lub przeciwko wyborowi określonej osoby. W świetle poczynionych wyżej uwag Sąd Najwyższy stwierdza, że wnosząca protest wniosła go w istocie przeciwko ważności wyborów przeprowadzonych w Obwodowej Komisji Wyborczej nr (...) w Urzędzie Dzielnicy (...) z powodu dopuszczenia się przestępstw wymienionych w Rozdziale XXXI Kodeksu karnego, dotyczących przebiegu głosowania i ustalenia wyników głosowania, a także naruszenia prawa wyborczego określonego w k.wyb. oraz wytycznych dla OKW zawartych w Uchwale Państwowej Komisji Wyborczej Nr 210/2019, a dotyczących przebiegu głosowania. Sąd Najwyższy wyjaśnia zatem, że zarzuty protestu dotyczą wyników głosowania w Obwodowej Komisji Wyborczej, co nie jest objęte przedmiotowym zakresem normy prawnej art. 82 § 1 zdanie

pierwsze k.wyb.

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.